
CONSULTEU MÉS ARTICLES A L'ARA.CAT

Cervantes o la cabra que sempre tira a la muntanya

Aquests dies s'ha celebrat a Barcelona per primera vegada la trobada anual de directors de les seus de l'Institut Cervantes de tot el món. Potser té a veure amb el *revisionisme* imperant de l'obra cervantina que mira de connectar aquella universal i genial novel·la del Quixot amb la capital de Catalunya i qui sap si amb la cultura catalana. De moment, l'Ajuntament del Cap i Casal s'hi posa bé i ha creat una beca i ha promogut una trobada de ciutats cervantines el 2025. El director de l'Institut, el poeta i catedràtic de literatura espanyola Luis García Montero, és un home d'esquerres i en un altre moment defensor del dret a decidir de Catalunya, tot i que ara proclama tots els tòpics de l'esquerra espanyola nostàlgica de la Barcelona del *boom*, la capital hispànica de l'edició o la residència dels Marsé, Gil de Biedma, Goytisolo o Barral.

Llegeixo en una magnífica entrevista de Laura Serra en aquestes mateixes pàgines que també ha abraçat la teoria delirant de certa progressia espanyola que analitza el Procés com el producte d'una comunió d'interessos entre la dreta espanyola àvida d'encobrir els seus casos de corrupció i determinats dirigents catalans que volien emmascarar les retallades en els serveis públics a partir de la crisi de 2008. O sigui que en la seva anàlisi no hi ha cap rastre del naufragi estatutari, ni del finançament espoliador, ni de la infrainversió acumulada. García Montero, doncs, com molts altres respectables intel·lectuals espanyols, no s'ha assabentat encara del canvi de rasant del catalanisme i recorda amb enyor l'estratègia pactista combinada amb moments de tensió identitària per esclafar la parròquia. Tan acostumats com estaven al fet que els partits dominants a Catalunya manegessin els fils de la queixa per obtenir contrapartides a canvi de no passar línies vermelles com la independència, no s'han adonat encara de la magnitud del moviment que va desembocar en l'1 d'Octubre.

En tot cas, i això cal que ho valorem positivament, García Montero ha vist la cita a Barcelona com un gest en defensa de la diversitat lingüística. El context és propici, d'altra banda. Hi ha alguns brots verds plu-

JOAN RIDAO

PROFESSOR DE DRET CONSTITUCIONAL I LLETRAT DEL PARLAMENT

rilingües si es té en compte la presència de les llengües oficials distintes del castellà al Congrés dels Diputats, o l'ofensiva per garantir-ne la presència a la UE. En aquest sentit, llegeixo que el director creu que "una llengua hegemònica no ha de ser liquidadora de les altres". Se suposa, doncs, que l'Institut Cervantes és conscient de la catalanofòbia lingüística experimentada en tot el nostre domini lingüístic des del temps almenys de Felip V. O potser no, i es tracta només d'una altra encomiable iniciativa per mirar d'apaivagar les conflictives relacions entre Catalunya i Castella des de la Baixa Edat Mitjana, amb l'agermanament de les dues cultures per la via d'alguns dels seus intel·lectuals.

GETTY

Se suposa que l'Institut Cervantes és conscient de la catalanofòbia lingüística experimentada des del temps almenys de Felip V

Desconec les conclusions de la trobada de Barcelona, però els auguro una feinada. D'entrada, tot i haver d'admetre que el model lingüístic constitucional ha permès el reconeixement de les llengües diferents del castellà, i un increment del seu ús institucional després de postergació i prohibicions, no és menys cert que l'esquema lingüístic imperant a Espanya –inspirat en el de la societat agrària de la Segona República– està lluny de ser equilibrat: el castellà és la llengua oficial de l'Estat i tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la. Persisteix un dret prioritari dels castellanoparlants a causa de la incidència del seu dret tant en les àrees de parla castellana (oficialment unilingües) com en les dels no-castellanoparlants (convertits en bilingües). Per no parlar de l'hegemonia del castellà a les institucions de l'Estat: justícia, administració general, TC, etc.

Això s'explica perquè subsisteix encara ara la idea que com que hi ha un coneixement generalitzat del castellà, fruit de segles d'història compartida, això el converteix en la llengua comuna. Amb l'ajuda inestimable de la globalització, les indústries culturals, la xarxa... Aquesta concepció supremacista no cal dir que a penes emmascara el propòsit d'assegurar la unitat política d'Espanya al llarg dels segles, igual que es va intentar amb el servei militar o l'escola. I això, malgrat que el 40% dels ciutadans de l'Estat viuen en territoris plurilingües i que en sis d'ells hi ha una llengua oficial distinta del castellà i desenes de modalitats lingüístiques com l'asturià o l'amazic de Ceuta.

Aquesta idea és la que hauria de combatre el Cervantes. La que hi ha al darrere de les invectives del govern de l'Aragó (PP), que volen retirar al català i a l'aragonès la condició de llengües pròpies de la regió, per situar-les al nivell del fragatí. Igual que el 2013 un govern del mateix signe polític va modificar la llei de llengües per crear aquell risible glòtonim que va ser el LAPAO. Per no parlar dels atacs de la Generalitat Valenciana (PP), que per boca del seu govern ha dit que no pensa tolerar que es digui que al País Valencià es parla català, tot i que l'ens normatiu del valencià, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, defensa des de 2005 la unitat de la llengua. I és que la cabra sempre tira a la muntanya i no hi ha cabrer que la guardi.